רש"י ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים ר"ן פט.

נדרה והיא ברשות הבעל מפר לה כיצד אאמרה הריני נזירה לאחר ל' אע"פ שנתאלמנה או נתגרשה בתוך ל' הרי זה מופר (ו) בנדרה בו ביום ונתגרשה בו ביום החזירה בו ביום אינו יכול להפר זה הכלל כל שיצאה לרשות עצמה שעה אחת אינו יכול להפר: **גמ'** תניא (ז) אלמנה וגרושה שאמרה הריני נזירה לכשאנשא ונשאת ר' ישמעאל אומר יפר ור"ע אומר (ח) לא יפר וסימנא ילל"י אשת איש שאמרה הריני נזירה לכשאתגרש ונתגרשה (ט) ר' ישמעאל אומר לא יפר (י) ורבי עקיבא אומר יפר אמר רבי ישמעאל הרי הוא אומר (יא) ונדר אלמנה וגרושה וגו' עד שיהא נדר בשעת אלמנות וגרושין ר"ע סבר הרי הוא אומר (יב) יכל אשר אסרה על נפשה עד שיהא איסורי נדר בשעת אלמנות וגרושין אמר רב חסדא מתני' ר' עקיבא היא אביי אמר אפילו תימא רבי ישמעאל מתניתין תליא נפשה ביומי (יג) ברייתא תליא נפשה בנישואין שלמו יומי ולא נתגרשה שלמו יומי ולא מיתנסבא (יד) זה הכלל דקתני גבי נערה המאורסה לאיתויי הלך האב עם שלוחי הבעל או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל בנערה המאורסה (טו) דאביה ובעלה מפירין נדריה זה הכלל דקתני גבי ואלו נדרים לאיתויי (יז) מסר האב לשלוחי הבעל או שמסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל (יח) שאין הבעל מיפר בקודמין: **מתני'** תשע נערות נדריהן קיימין בוגרת והיא יתומה נערה (כ) ובגרה והיא יתומה נערה

נדרה והיא ברשות הבעל. שהיתה נשואה והפר לה בעל. והשתא מפרש כילד נדרה אמרה הריני נזירה לאחר שנשים יום והפר לה בעל: **אע"פ שנתאלמנה כו' הרי זה מופר.** ואע"ג דאיכא למימר הואיל וכשעת הנדר דינו שיחול וכבר יצאה לרשות עצמה ולא תועיל בו הפרה להכי אשמעינן דהרי זה מופר דאחר שעת אמירה קאתינן ואשמעינן היכא דנאסר ברשות עצמה בשעת הנדר והיכא דהיא ברשות אחרים נמי: **זה הכלל כל שיצאה לרשות עצמה.** מפרש בגמ' לאיתויי מאי: **גמ' רבי ישמעאל אומר יפר.** דהפרה מועלת בו הואיל ולא חל הנדר עד שנכנסה לרשות בעלה: **ר' עקיבא אומר לא יפר.** דבתר קבלת הנדר אזלינן: **וסימניך ילל"י.** כלומר בכל דאשונה מני יפר והדר לא יפר בכל אחרונה מני לא יפר והדר יפר: **אשת איש שאמרה.** בזמן שהיא אשת איש כו': **ר' ישמעאל אומר לא יפר.** אין הפרה מועלת בו הואיל ובשעה שהנדר חל הויא ברשות עצמה: **ר' עקיבא אומר יפר.** דבשעת קבלת הנדר הויא ברשות הבעל: **עד שיהא נדר.** כלומר קיום הנדר: **ורבי עקיבא סבר הרי הוא אומר כל אשר אסרה על נפשה שיהא איסור הנדר.** קבלת הנדר (ג) והכי נמי דייקינן במתני' כל אשר אסרה ורבי עקיבא היא: **אפי' תימא ר' ישמעאל מתני'.** נדין הוא היכא דנדרה כשהיא אלמנה ותלתה נדרה בימים עד לאחר שנשים יום (ד) אהכי קאמר אינו יכול להפר דליכא למימר כל העולדת על דעת בעלה היא נולדת דלא מסקא אדעתא דתיגשא במוך הזמן אהכי אינו יכול להפר דאימור זימנין דשלמו כל ל' יום ולא ניסת וכי נדרה נמי ברשות בעלה ותלתה נדרה בימים דין הוא שיפר איכא למימר כל העולדת כו' ולא מסקא אדעתא שתתגרש דזימנין דשלמו יומי ולא מיגרשא ואם הפר הרי זה מופר ולידי נמי היכא דתלתה נדרה בנישואין ליכא למימר דתלתה עצמה נדרה והיכא דתלתה נדרה בגירושין ליכא למימר דתלתה עצמה בבעלה ואהכי לא יפר: **זה הכלל דקתני.** (לעיל דף עח.) גבי נערה המאורסה זה הכלל כל שלא יצאה לרשות עצמה כו' לאיתויי הלך האב עם שלוחי הבעל דהתם לא יצאה לרשות עצמה דאביה ובעלה מפירין נדריה: **זה הכלל דקתני הכא.** ואלו נדרים דמסמע דיוצאת לרשות עצמה לאיתויי מסר האב לשלוחי הבעל ולא הלך הוא עמהם דאותה שעה יצאה מרשות האב עד שהגיעה לרשות הבעל ויצאה לרשות עצמה ואין הבעל מיפר נדריה שאין הבעל מיפר בקודמין: **מתני' ט' נערות נדריהן קיימין.** שאין יכול להפר להן: **בוגרת והיא יתומה.** נערה בוגרת והיא יתומה כל חד מהני תלת גווני לתלתא. ואמרינן בירושלמי [פי"ח ה"י] **בוגרת והיא יתומה.** שנדרה כשהיא בוגרת והיא יתומה בחיי האב ולאחר מכן נעשית בוגרת ויתומה בחיי האב וכדתיבנא: לאחיה רשות בה: **נערה ובגרה והיא יתומה.** שנדרה כשהיא נערה ובגרה לאחר מכן והיא יתומה בחיי האב וכדתיבנא: נערה

גדרה בו ביום. ביום שנשאת וכדאוקיה לה בפרק נערה המאורסה (ה) בשנשאת ונתגרשה בו ביום והחזירה בו ביום אינו יכול להפר הכא דמסמע מפר בקודמין ואי הך מזרה דאירוסין בלאוד היא נמי אינו יכול להפר בשותפות האב דכיון שנשאת שוב אין לאביה זכות בה וכי קתני נדרה בו ביום לרבותא נקטיה דאע"ג דבו ביום היתה ברשות אביה קודם שנדרה אפי' הכי כיון שנשאת אין לה תקנה אפי' באותו יום עצמו: **גמ' ר' ישמעאל אומר יפר.** דסבירא ליה דבתר חלות הנדר אזלינן ולא בתר אמירה: **רבי עקיבא אומר לא יפר.** דאזלינן בתר אמירה: **עד שיהא נדר בשעת אלמנות וגירושין.** ונדר היינו חלות הנדר הילכך בין בראשה בין בסיפא בתר חלות הנדר אית לן למיחל: **עד שיהא איסור הנדר.** כשהיא אוסרת עצמה בנדר שהכל הולך אחר שעה שהוא נודר: **מתניתין מני ר' עקיבא היא.** דאזיל בתר שעת אמירה: **אפי' תימא רבי ישמעאל.** דכי אזיל ר' ישמעאל בתר חלות הנדר ה"מ כי תליא נפשה בנשואין או בגירושין הלכך כיון שאי אפשר לאמירת הנדר וחלות הנדר שיהו ברשות אחד ס"ל לרבי ישמעאל דאזלינן בתר חלות הנדר אבל מתני' דלא תליא נפשה אלא ביומי ואפשר דשלמו יומי ולא מנסבא שלמו יומי ולא מיגרשא ומצלא שתהא אמירת הנדר וחלותו ברשות אחד אפילו כשנשתנה הרשות שנשאת או נתגרשה מודה רבי ישמעאל דבתר אמירה אזלינן ולא בתר חלות כיון שנתחלתו היה לאוד הנדר לחול באותו רשות שהיא בשעת אמירה: **ולענין הלכה** קיימא לן כרבי עקיבא הילכך אפי' לאומרת הריני נזירה לכשאנשא או לכשאתגרש בתר שעת אמירת הנדר אזלינן בין לקולא בין לחומרא: **זה הכלל דקתני גבי נערה המאורסה.** בפרקין דנערה המאורסה הוא דתנן זה הכלל כל שלא יצאה לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה מפירין נדריה לאתויי הלך האב עם שלוחי הבעל שאע"פ שהיא עם שלוחי הבעל כיון שאף האב או שלוחיו הלכו עמה לא יצאה מרשות אביה דאביה ובעלה מפירין נדריה: **זה הכלל דקתני גבי אלו נדרים.** כלומר בפרקין דהכא לאתויי מסר האב לשלוחי הבעל דכיון שמסרה להם שוב אין לאביה רשות בה דהוי לה הך מסירה כנשואין שהבעל מפר בנדרים שתדור מנשואין ואילך אבל נדרים שנדרה כבר לא שאין הבעל מפר בקודמין ובשותפותיה דאב נמי לא דהך מסירה יצאה מרשות אביה ושוב אין לו זכות בה: **מתני' תשע נערות נדריהן קיימין.** הגך תשע כולהו איתנהו בכלל תלת דהייהו יתומה בחיי האב ויתומה ממש ובוגרת דבכל חד מהנך תלתא גווני היא יוצאה מרשות אביה ורבנן לא מנו אלא הגך תלתא דאמרן כדאיתא בגמרא [ע"כ] אלא דרבי יהודה פליג אף רבי יהודה לא אמרה אלא לחדד בהן את התלמידים: **בוגרת והיא יתומה.** שנדרה כשהיא בוגרת והיא יתומה בחיי האב כגון שנשאת ונתגרשה דכיון דנשאת שוב אין לאביה רשות בה: **נערה ובגרה והיא יתומה.** שנדרה כשהיא נערה ובגרה לאחר מכן והיא יתומה בחיי האב וכדכתיבנא: נערה

[קיים] נערה והיא יתומה [נערה בוגרת והיא יתומה] עד כאן הגי'. ה"פ ט' מיני נערות מיהו אין בהם חידוש בכולם אך הסמיכנו המנה בכל הנדרין שיוכל למצוא ובוגרת נמי בכלל נערות פי' בוגרת והיא יתומה ונדרה אחר שנתיתמה ח'. בוגרת ומת אביה כלומר בוגרת שנדרה ואחר הנדר מת אביה ב'. נערה שלא בגרה ומת אביה פירוש נדרה כשהיא נערה ומת אביה אחר הנדר ונתחה לשאול על נדריה בעודה נערה ג'. נערה ובגרה ומת אביה פירוש נדרה כשהיא נערה ואח"כ בגרה ונתחה לשאול אחר שמת אביה דאביה מת אחר הבגר ד'. נערה שמת אביה פירוש נדרה כשהיא נערה ושוב אחר הנדר מת אביה ובגרה ואחר שבגרה בתה לפניו לשאול על נדרה ה'. בוגרת ונדרה ואביה קיים ו'. נערה בוגרת פירוש נדרה כשהיא נערה ובגרה אחר הנדר ואביה קיים ונתחה לשאול בעוד אביה חי ז'. נערה והיא יתומה פירוש נערה שנתיתמה ונדרה אחר שנתיתמה ח'. נערה בוגרת והיא יתומה פירוש נדרה כשהיא נערה וכשעת הנדר היא יתומה ובגרה ונתחה לשאול על נדרה אחר שבגרה הרי לך תשע נערות מלוקות ולא רבי זו כרבי זו וטולן נדרן קיימין ואין אב יכול להפר:

מסורת הש"ס

(א) לעיל עב., ב) [תוספתא פ"ז], ג) [לעיל עח.], ד) [ניטין לה: ש"נ], ה) [לעיל עב.].

תורה אור השלם

1. וְנֵדֶר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ: במדבר ל י

הגהות הב"ח

(א) גמ' מתניתין תליא נפשה ביומי שלמו יומי וכו' ולא מיתנסבא ברייתא תליא נפשה בנישואין זה הכלל כל"ל: (ב) שם ומאמה נערה (וכנרה) חז"מ וי"ב ס"א בוגרת: (ג) רש"י ד"ה ור' עקיבא סבר וכו' קבלת הנדר ר' עקיבא היא הכי נמי וכו' אשר אסרה הכ"ד: (ד) ד"ה אמילו וכו' ואהכי אינו וכו' דאיכא למימר כל וכו' הרי זה מופר וברייתא נמי היכי דתלתה:

גליון הש"ס

גמ' ור"ע ס"ל אוסר יפר. עיין לעיל דף פ ע"א בהר"ן ד"ה ור' יוסי:

מוסף רש"י

מסר האב לשלוחי הבעל. כגון שמסרה להם וגיירה בדרך והחזירה, הרי היא כנשואה ואין אחד מנסיסם מיפר (ראמ"ה בשמו). שאין הבעל מיפר בקודמין. נגדרים שקדמו לנשואין (ניטין לה:) לאותן נדרים שנדרה בבית אמה מיפר בעלה, אבל אם היו עליה נדרים קודם שנשאה כשהיתה ארוסה וכנסה, לא מצי מיפר (לעיל 10.).

פירוש הרא"ש

גמ' רבי ישמעאל אומר לא יפר. דאזיל בתר חלות ובאותה שעה גרושה היא: רבי עקיבא אומר יפר. דאזלי בתר שעת הנדר: מתני' דתליא נפשה ביומי. דאמרה הריני נזירה לאחר שנשים יום ואפשר דלאחר שנשים יום תהיה תחת בעלה הילכך מפר לה ואע"פ שנתאלמנה או נתגרשה הוי הפרה אבל כשאמרה הריני נזירה לכשאתגרש דלא אפשר לנדר לחול בעודה תחתיו לא מצי מפר והאי טעמא נמי שייך בריש: זה הכלל דקתני גבי נערה המאורסה. לעיל בפרק נערה דקתני זה הכלל כל שלא יצאה לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה מפירין נדריה: לאתויי הלך האב עם שלוחי הבעל דעדיין לא יצאה מרשות האב ואם נדרה בדרך ונתגרשה ונתארסה אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה: זה הכלל דקתני גבי אלו נדרים. דאיכא למימר דכיון דיצאה מרשות האב ואם נדרה ונגרשה והחזירה אין לה הפרה דמרשות האב יצאה ואין הבעל מפר בקודמין: מתני' תשע נערות נדריהם קיימין. נערות לאו דוקא. דאפילו בוגרת והיא יתומה ונדרה כשהיא נערה ושוב אחר הנדר מת אביה ובגרה ואחר שבגרה בתה לפניו לשאול על נדרה ה'. בוגרת ונדרה ואביה קיים ו'. נערה בוגרת ונדרה כשהיא נערה ובגרה אחר הנדר ואביה קיים ונתחה לשאול בעוד אביה חי ז'. נערה והיא יתומה פירוש נערה שנתיתמה ונדרה אחר שנתיתמה ח'. נערה בוגרת והיא יתומה פירוש נדרה כשהיא נערה וכשעת הנדר היא יתומה ובגרה ונתחה לשאול על נדרה אחר שבגרה הרי לך תשע נערות מלוקות ולא רבי זו כרבי זו וטולן נדרן קיימין ואין אב יכול להפר:

עין משפט נר מצוה

נו א מיי' פ"ג מהל' נדרים הל' ח סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סי' רלד סעי' לה:
נז ב מיי' שם פ"ח הל' יג סמג שם טוש"ע שם סעי' יד:
נח ג מיי' שם פ"ג הל' יח סמג שם טוש"ע שם סעי' לה:
נט ד מיי' שם טוש"ע שם סעי' לד:
ס ה ו מיי' פ"ח מהל' נדרים הלכה כב סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סי' רלד סעי' מ:

תוספות

אמרה הריני נזירה לאחר ששים יום. פירוש אם אשה אומרת כן ונתגרשה קודם שיגיעו שלשים יום הרי זה מיפר קודם שיגרשנה: נדרה ונגרשה בו ביום והחזירה בו ביום. כפרקין דלעיל (דף פב.) מוקמינן לה בנשואה ואינו יכול להפר דאין בכל מיפר בקודמין ובגמרא מפרש [זה הכלל] לאתויי מאי: תניא כו' לכשאנשא רבי ישמעאל אומר יפר. דאזלינן בתר שעת אמירת הנדר: רבי עקיבא אומר לא יפר. דאזלינן בתר שעת נדר. שיחול בעודה אלמנה וכיון דלא חל שניסת יפר: כל אשר אסרה על נפשה. כהאי קרא דנדר אלמנה כתיב שיהא איסור הנדר מזיות בשעת אלמנות דאזלינן בתר שעת הנדר: ברייתא תליא נפשה בנישואין. כלומר עד כאן לא קאמר ר"ש הריני נזירה לכשאנשא דיפר משום שאי אפשר לנדר לחול בהאי אלמנותה הילכך קרינא ביה נדר באלמנות: מתניתין תליא נפשה ביומי. היכול להיות שישלמו הימים בעודה אלמנה וכן בסיפא איכא לשנויי בכה"ג: זה הכלל דקתני גבי נערה. בפרקין דנערה דלעיל דקתני כל שלא יצאה לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה מפירין נדריה ולא אמרינן דמסתיתה לשלוחי הבעל הוי קירוב דישואין ויצאה מרשות אב: זה הכלל דקתני גבי נדרים. כלומר הכא לאתויי מסר האב לשלוחי הבעל ונדרה ונגרשה והחזירה אין בכל מפר דיצאה כבר מרשות האב כיון שאמרה לשלוחי הבעל הרי הוא כאילו נתנה לו: תשע נערות נדריהן קיימין. כלומר אמרה הריני יתומה בחיי האב ויתומה ממש ובוגרת ונגרה ומת אביה ומת אביה נערה ובגרה ומת אביה נערה ומת אביה ומשמת אביה בגרה ובגרה ואביה קיים [נערה ובגרה ואביה יתומה בוגרת ומת אביה נערה ובגרה ומת אביה נערה ומת אביה ומשמת אביה בגרה ובגרה ואביה קיים [נערה והיא יתומה] עד כאן הגי'. ה"פ ט' מיני נערות מיהו אין בהם חידוש בכולם אך הסמיכנו המנה בכל הנדרין שיוכל למצוא ובוגרת נמי בכלל נערות פי' בוגרת והיא יתומה ונדרה אחר שנתיתמה ח'. בוגרת ומת אביה כלומר בוגרת שנדרה ואחר הנדר מת אביה ב'. נערה שלא בגרה ומת אביה פירוש נדרה כשהיא נערה ומת אביה אחר הנדר ונתחה לשאול על נדריה בעודה נערה ג'. נערה ובגרה ומת אביה פירוש נדרה כשהיא נערה ואח"כ בגרה ונתחה לשאול אחר שמת אביה דאביה מת אחר הבגר ד'. נערה שמת אביה פירוש נדרה כשהיא נערה ושוב אחר הנדר מת אביה ובגרה ואחר שבגרה בתה לפניו לשאול על נדרה ה'. בוגרת ונדרה ואביה קיים ו'. נערה בוגרת פירוש נדרה כשהיא נערה ובגרה אחר הנדר ואביה קיים ונתחה לשאול בעוד אביה חי ז'. נערה והיא יתומה פירוש נערה שנתיתמה ונדרה אחר שנתיתמה ח'. נערה בוגרת והיא יתומה פירוש נדרה כשהיא נערה וכשעת הנדר היא יתומה ובגרה ונתחה לשאול על נדרה אחר שבגרה הרי לך תשע נערות מלוקות ולא רבי זו כרבי זו וטולן נדרן קיימין ואין אב יכול להפר:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com